

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

D O M

Afsagt den 24. november 2023 af Østre Landsrets 6. afdeling
(landsdommerne Peter Thønnings, Morten Christensen og Dikke Laier-Brodersen (kst.) med
domsmænd).

6. afd. nr. S-2617-22:

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte

(CPR nr. (Født 1983))

(advokat Kåre Traberg Smidt, besk.)

Dom afsagt af Retten i Roskilde den 15. august 2022 (2A-3662/2021) er anket af anklage-
myndigheden med påstand om skærpelse, således at tiltalte udvises af Danmark med ind-
rejseforbud.

Tiltalte har påstået stadfæstelse.

Personlige oplysninger

Udlændingestyrelsen har på foranledning af anklagemyndigheden udarbejdet supplerende
udtalelse af 19. november 2023 om udvisningsspørgsmålet i sagen mod Tiltalte. Af
udtalelsen fremgår om opholdsgrundlaget og længde:

”Tiltalte fik den 9. juni 1994 opholdstilladelse med mulighed for varigt ophold efter
udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 3 indtil den 26. juni 1995.

Tiltalte indrejste den 24. februar 1995 i Danmark og blev til-meldt Det Centrale Personregister (CPR).

Tiltalte fik den 23. februar 1996 opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2 indtil den 24. december 1997. Pågældendes opholdstilladelse er senest den 25. juni 2002 meddelt tidsubegrænset.

Idet pågældende er meddelt asyl efter udlændingelovens § 7, stk. 2 efter at opholdstilladelsen efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 3 er udløbet, beregnes opholdslængden fra meddelelsen af asyl den 23. februar 1996, jf. udlændinge-lovens § 27, stk. 2, idet der har været en opholdsafbrydelse mellem udløbet af pågældendes oprindelige opholdstilladelse og meddelelsen af ny opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 27, stk. 3.

Efter udlændingelovens § 27, stk. 5, medregnes den tid, hvori en udlænding har været varetægtsfængslet forud for en senere domfældelse eller har udstået frihedsstraf eller været undergivet anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført ubetinget frihedsstraf, ikke i perioden beregnet efter udlændingelovens § 27, stk. 1.

Udlændingestyrelsen har på baggrund af Statsadvokaten i Københavns oplysninger om pågældendes forstraffe lagt til grund, at pågældende siden 6. april 2010 har været undergivet anden strafferetlig retsfølge, der indebærer eller giver mulighed for frihedsberøvelse, for en lovovertrædelse, der ville have medført ubetinget frihedsstraf.

Tiltalte har således – når den i udlændingelovens § 27, stk. 5 nævnte periode fratrækkes – haft lovligt ophold i Danmark i ca. 14 år og 1 måned.”

Af en udtalelse af 12. oktober 2023 udarbejdet af overlæge Person 2 ved Sikringen fremgår følgende under farlighed og konklusion:

”Der er ved psykolog Person 5 foretaget en HCR20 i oktober 2023, som er en struktureret vurdering af voldsrisiko. Konklusionen på denne er, at der er en moderat til høj risiko for voldelig adfærd, hvis patienten flyttes til et lukket retspsykiatrisk afsnit.

Under sin indlæggelse på Sikringsafdelingen er der i alt 13 gange registreret aggression, såkaldte SOAS-registreringer. Der har ikke været tale om udfald mod personalet. Der er lavet 3 registreringer i november 2021, 4 i januar 2022, 2 i februar 2022, 3 i maj 2022 og 1 i januar 2023. Seneste registrering fra januar 2023 er for verbal aggression.

Der ses ligeledes en bedring af tilstanden ud fra BVC-scoringer (Brøset Violence Checklist), som er et redskab, der benyttes flere gange dagligt til at forudsige den nærliggende risiko for vold. I begyndelsen af patientens indlæggelse på Sikringen var der flere daglige scoringer på BVC forenelige med en moderat eller høj nærliggende risiko for vold. Siden behandling med Clozapin

blev iværksat i februar 2022, er der sket en klar reduktion i antallet af scoringer på BVC ligesom patienten ved scoringer scorer meget lavt. Der var en forværring af tilstanden i december 2022 samt januar og marts 2023. 1 marts havde patienten 2 gange en BVC-score på 2 ud af 6 ligesom der har været en enkelt BVC-score på 2 i august 2023, hvilket svarer til en moderat nærliggende risiko for vold. Samlet har der det seneste år 6 gange været en BVC-score på 2, men ingen scoringer har været højere end dette.

Der har på intet tidspunkt været direkte personrettede udfald eller forsøg på udfald mod personalet under indlæggelsen på Sikringsafdelingen.

...

Det drejer sig således om en 39-årig mand af somalisk oprindelse, der har boet i Danmark siden han var 12 år gammel. Patienten blev indlagt første gang i psykiatrisk regi i 2006 og blev diagnosticeret med paranoid skizofreni i 2007. Patienten har siden sin tidligere ungdom haft et misbrug af alkohol og central-stimulerende stoffer. Han har modtaget flere foranstaltningsdomme frem mod den nu idømte anbringelsesdorn fra 2013.

Fra 2013 til oktober 2021 var patienten indlagt på Psykiatrisk Center Set. Hans. Patientens tilstand var her meget svingende. Grundet en stabilisering af tilstanden var patienten kortvarigt overflyttet til åbent afsnit, men efterfølgende forværredes tilstanden, og patienten blev overført til lukket afsnit igen. Patienten absenterede flere gange fra Set. Hans, og der var tidvist misbrug af centralstimulantia. Patienten har efterfølgende taget afstand fra sine absenteringer. På trods af kombinationsbehandling med flere typer antipsykotika, stemningsstabiliserende og beroligende medicin var patienten fortsat psykotisk med vrangforestillinger og hallucinationer. Patienten var voldelig mod både personale og medpatienter. Der var oftest tale om verbale aggressioner, men der var ligeledes flere helt umotiverede udfald med spark mod medpatienter uden tegn på efterfølgende anger.

Patienten fik derfor tildelt farlighedsdekret af Justitsministeriet i juli 2021 og blev overflyttet til Sikringsafdelingen i oktober 2021.

På Sikringsafdelingen er tilstanden stabiliseret efter tillæg af Leponex, som nu indtages frivilligt.

Patienten har været på en personaleledsaget udgang i alt 3 gange siden november 2022 til hospitalets terræn, hvilket er gået godt. Patienten har haft enkelte mindre tilbagefald til misbrug i form af indtag af håndsprit i afdelingen. Dette har ikke medført voldelig adfærd.

Den antipsykotiske behandling er siden intensiveret. Patientens har fraset beskrevne tilbagefald med misbrug været stabil i mere end 1 år.

Patienten har fuldt fællesskab og deltager i mange af afdelingens aktiviteter herunder fælles idrætsaktiviteter, hvor patienter fra andre afsnit også deltager. Han er fortsat psykotisk med vrangforestillinger og hallucinationer, men i mindre grad end tidligere. Han har ikke haft direkte personrettede udfald under sin indlæggelse på Sikringen og der er ligeledes observeret en klar reduktion i adfærd, der øger risikoen for voldelige udfald.

Ved en samlet psykiatrisk vurdering vurderes patienten ikke længere at opfylde kriterierne for opretholdelse af farlighedsdekret, idet han ikke vedvarende ud-sætter andres liv eller legeme for alvorlig og overhængende fare.

Da patienten har en dom til anbringelse på psykiatrisk afsnit vil han i tilfælde af udskrivelse fra Sikringsafdelingen blive overflyttet til en retspsykiatrisk af-delning, hvilket vurderes sufficient kriminalitetsforebyggende.

Det skal derfor anbefales, at farlighedsdekretet ophæves.”

Det er oplyst, at Retslægerådet ved udtalelse af 9. november 2023 har tilkendegivet, at Retslægerådet ikke udtaler sig imod den af overlægen foreslåede ophævelse af farlighedsdekretet.

Tiltalte har om sine personlige forhold supplerende forklaret blandt andet, at han havde haft symptomer med stemmer i længere tid, før han blev diagnosticeret med paranoid ski-zofreni. Han hører aktuelt ikke stemmer, idet han er velmedicineret. Der har været udfor-dringer med hensyn til at finde frem til den rette medicin til ham. Han er ikke en voldelig type. Nogle gange har ord ikke været nok, og da har han slået fra sig. Episoderne med vold har fundet sted, mens han har været psykotisk. Han vil gerne blive på psykiatrisk afdeling i Slagelse. Der er for let adgang til stoffer på Skt. Hans i Roskilde, hvor der også er nogle af de personer, som han kom i problemer med tidligere. Han har i Danmark kontakt med sin lillebror, mor og moster. Han har også kontakt til sin lillesøster over internettet, men på Sikringen har han ikke fået lov til at bruge internettet. Han vil gerne fortsat være i behandling.

Landsrettens begrundelse og resultat

Sagen drejer sig for landsretten alene om, hvorvidt tiltalte skal udvises af Danmark med et indrejseforbud.

Landsretten tiltræder, at betingelserne efter udlændingelovens § 22, stk. 1, nr. 6, jf. § 26, stk. 1, for at udvise tiltalte, der er somalisk statsborger, er opfyldt.

Tiltalte er dømt til anbringelse i psykiatrisk afdeling. Under hensyn til karakteren og grovheden af de forhold, som tiltalte er fundet skyldig i, og henset til tiltaltes tidligere domme for lignende kriminalitet finder landsretten, at lovovertrædelserne, såfremt tiltalte havde været strafegnet, ville have medført en fængselsstraf på mere end 3 måneder, men ikke

over 1 år, hvorefter tiltalte som udgangspunkt i forbindelse med en bestemmelse om udvisning vil skulle meddeles et indrejseforbud i 6 år, jf. udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 4.

Som anført af byretten, skal tiltalte udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2, navnlig Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om ret til respekt for privatliv og familieliv.

Landsretten finder efter oplysningerne om tiltaltes personlige forhold, at udvisning vil indebære et indgreb i hans ret til privatliv efter artikel 8, stk. 1, og udvisning kan derfor kun ske, hvis betingelserne i bestemmelsens stk. 2 er opfyldt.

Udvisning har hjemmel i udlændingeloven og har til formål at forebygge uro eller forbrydelse, og det afgørende er herefter, om udvisning må anses for nødvendig af hensyn til disse formål. Dette beror på en proportionalitetsvurdering.

De kriterier, der skal indgå i vurderingen, er bl.a. de samfundsmæssige behov for udvisning under hensyn til karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet. I vurderingen indgår ligeledes, hvor længe den pågældende har været i opholdslandet samt styrken af de familiemæssige, sociale og kulturelle bånd til opholdslandet og statsborgerskabslandet. Der skal foreligge meget tungtvejende grunde for at retfærdiggøre en udvisning, når der er tale om en fastboende udlænding, der er født i landet eller indrejst som barn og har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom i landet. Der henvises bl.a. til Menneskerettighedsdomstolens dom af 23. juni 2008 i sag 1638/03 (Maslov mod Østrig).

Det kan ikke af Menneskerettighedsdomstolens praksis udledes, at udvisning er udelukket i tilfælde, hvor den pågældende ikke har reel tilknytning til noget andet land. Det følger heller ikke af forarbejderne til udlændingeloven, at udvisning skal være udelukket i tilfælde, hvor der ikke er en vis minimumstilknytning til et andet land.

Særligt med hensyn til tilfælde, hvor den pågældende er frifundet for straf som følge af utilregnelighed på grund af sindssygdом, er det anført i Menneskerettighedsdomstolens dom af 7. december 2021 i sag 57467/15 (Savran mod Danmark), at det forhold, at den pågældende var straffri som følge af utilregnelighed, ”may have the effect of limiting the weight that can be attached to the first Maslov criterion [“the nature and seriousness of the

offence committed by the applicant”] in the overall balancing of interests required under Article 8 § 2 of the Convention” (præmis 194). På linje med anden praksis fra Menneskerettighedsdomstolen følger det også af dommen, at det som led i proportionalitetsvurderingen må indgå, hvilken varighed et eventuelt indrejseforbud har, herunder om indrejseforbuddet er for bestandig, eller om det er tidsbegrænset.

Tiltalte er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og § 123, men er frifundet for straf efter straffelovens § 16, stk. 1. Der er tale om alvorlig personfarlig kriminalitet, og tiltalte er ved adskillige tidligere domme fundet skyldig i personfarlig kriminalitet, herunder røveri og forsøg herpå, samt brandstiftelse. Tiltalte er ved domme i 2019 og 2020 tildelt en advarsel om udvisning efter udlændingelovens § 24 b for strafbare forhold, som han blev fundet skyldig i, men for hvilke han blev frifundet for straf efter straffelovens § 16, stk. 1. Det må indgå i den samlede vurdering efter Menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 2, at tiltalte er fundet straffri på grund af utilregnelighed som følge af sindssygdom. Landsretten finder efter de foreliggende lægelige oplysninger og tiltaltes øvrige personlige forhold, herunder antallet af straffedomme, hvor tiltalte er frifundet for straf på grund af utilregnelighed, og at tiltalte, før han blev diagnosticeret med paranoid skizofreni, er straffet for personfarlig kriminalitet, at tiltaltes forhold fortsat indebærer en betydelig risiko for, at han vil begå ny lignende kriminalitet, såfremt han ikke udvises.

For så vidt angår tiltaltes tilknytning til Danmark og Somalia lægger landsretten til grund, at tiltalte som led i en familiesammenføring kom til Danmark fra Somalia, da han var 11 år gammel. Han blev den 23. februar 1996 meddelt opholdstilladelse efter udlændingelovens § 7, stk. 2. Tiltalte har således ikke tilbragt hovedparten af sin barndom og ungdom i Danmark, men har efter familiesammenføringen fortrinsvis opholdt sig i Danmark, idet tiltalte dog har oplyst, at han også har boet to år i Sverige og kan forstå lidt svensk. Han har haft lovligt ophold i Danmark i udlændingelovens forstand i ca. 14 år. Tiltalte har ifølge sin forklaring været i Somalia en enkelt gang, efter at han flyttede til Danmark. Det fremgår af § 26-afhøringen, at tiltalte kan tale, men ikke skrive somalisk. Han har for byretten forklaret, at han forstår somalisk, men har svært ved at tale sproget. Tiltalte har gået i grundskole i Danmark og kan læse og skrive dansk. Han kan endvidere skrive engelsk og forstår fransk. Tiltalte har ligeledes oplyst, at han forstår lidt arabisk.

Landsretten lægger i overensstemmelse med tiltaltes forklaring til grund, at han ikke har familie i Somalia. Tiltaltes mor bor i Danmark, og hans søskende er bosiddende i Danmark

og Norge. Tiltalte har endvidere to mostre, som bor i Sverige. Tiltalte har ingen kontakt til sin far. Tiltalte har for byretten forklaret, at han taler lidt med sin mor og søskende. Han er ugift og har ingen børn.

Tiltalte har efter grundskole haft arbejde i omkring 2 år blandt andet i Netto og som møbelpolstrer og påbegyndte en uddannelse som tandtekniker, som han imidlertid ikke fuldførte. Han har haft et langvarigt stofmisbrug og er diagnosticeret med paranoid skizofreni. Han har flere behandlingsdomme og har i mere end 10 år været frihedsberøvet på psykiatriske afdelinger i henhold til tidligere straffedomme, senest Retten i Roskildes dom af 24. august 2020.

Landsretten finder, at tiltalte har meget begrænset tilknytning til Somalia, men han er i kraft af sin opvækst i Somalia indtil det 11. år, opholdet i Danmark sammen med sin mor og søskende og sine sprogkundskaber ikke ganske uden forudsætninger for at kunne klare sig efter en udsendelse til Somalia. Det bemærkes i den forbindelse, at landsretten ved denne afgørelse ikke skal tage stilling til, hvorvidt tiltaltes helbredsmæssige forhold medfører, at udsendelse vil være i strid med artikel 3 i Menneskerettighedskonventionen, idet dette prøves i forbindelse med en senere beslutning om udsendelse efter udlændingelovens bestemmelser. Tiltaltes tilknytning til Danmark er væsentligt stærkere end hans tilknytning til Somalia, men tiltalte er meget dårligt integreret i det danske samfund, herunder med et betydeligt antal tidligere straffedomme for personfarlig kriminalitet og berigelseskriminalitet af personfarlig karakter.

5 voterende udtaler herefter:

Efter en samlet afvejning af disse forhold og henset til, at indrejseforbud efter udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 4, alene vil være gældende i 6 år, finder fem voterende, at hensynet til at forebygge en betydelig risiko for, at tiltalte begår yderligere personfarlig kriminalitet, vejer tungere end hensynet til tiltaltes ret til respekt for privatliv, og at udvisning af tiltalte ikke med sikkerhed vil stride mod Danmarks internationale forpligtelser. Disse voterende stemmer derfor for at udvise tiltalte med et indrejseforbud gældende i 6 år.

1 voterende udtaler:

Tiltalte har tilbragt langt hovedparten af sit voksne liv og en væsentlig del af sin formative ungdom i Danmark og har socialt og familiemæssigt en langt stærkere tilknytning til Danmark end Somalia. Han har endvidere begrænsede forudsætninger for at klare sig i Soma-

lia, hvorfor en voterende finder, at udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Denne voterende stemmer derfor for at stadfæste byrettens dom.

Der afsiges dom efter stemmeflertallet, således at tiltalte udvises af Danmark med et indrejseforbud i 6 år, jf. udlændingelovens § 22, stk. 1, nr. 6, jf. § 26, stk. 2, jf. § 32, stk. 4, nr. 4, der regnes fra udsendelsen eller udrejsen, jf. udlændingelovens § 32, stk. 6.

I det omfang sagen er påanket, ændres byrettens dom i overensstemmelse hermed.

Th i k e n d e s f o r r e t :

Byrettens dom i sagen mod Tiltalte ændres, således at Tiltalte udvises af Danmark med et indrejseforbud i 6 år.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

